

การปรับตัวของธุรกิจสำนักพิมพ์กับการสืบทอดกิจการของครอบครัว

นางสาวฝ้าย เจริญสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-2122-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ADAPTATION OF FAMILY-OWNED-PUBLISHING BUSINESSES
AND THE TRANSFERING BETWEEN GENERATIONS

Miss Fine Charernsook

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Art Program in Journalism

Department of Journalism
Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-2122-2

ฝ่าย เจริญสุข : การปรับตัวของธุรกิจสำนักพิมพ์กับการสืบทอดกิจการของครอบครัว. (THE ADAPTATION OF FAMILY-OWNED-PUBLISHING BUSINESSES AND THE TRANSFERING BETWEEN GENERATIONS) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาลินี พิพิธกุล, 184 หน้า. ISBN 974-14-2122-2.

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการและสถานภาพทางธุรกิจของสำนักพิมพ์แบบกิจการครอบครัวในปัจจุบัน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมครอบครัวกับวัฒนธรรมองค์กร วิธีการจัดการกับความขัดแย้งภายในองค์กรสำนักพิมพ์แบบกิจการครอบครัว และปัจจัยที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนองค์กรสำนักพิมพ์แบบกิจการครอบครัว โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้ก่อตั้ง ผู้สืบทอดกิจการ และพนักงาน ขององค์กรสำนักพิมพ์ 5 แห่ง ได้แก่ บริษัท ตฤตา พับลิเคชั่น จำกัด (สำนักพิมพ์สุภาพใจ), บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด (สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก), บริษัท คู่สร้างคู่สม (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท สำนักพิมพ์สรรพศาสตร์ (2004) จำกัด และ ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอกไทดี้

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการสำนักพิมพ์แบบกิจการครอบครัวยังคงเป็นแบบรวมศูนย์ที่เจ้าของกิจการ มีการขยายธุรกิจโดยการจัดตั้งสำนักพิมพ์และหน่วยงานจัดจำหน่าย สถานภาพทางธุรกิจของสำนักพิมพ์แบบกิจการครอบครัวมีการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด มีการเพิ่มประเภทและหมวดหมู่สินค้า

วัฒนธรรมครอบครัวมีความเกี่ยวข้องในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรของแต่ละสำนักพิมพ์ในหลายรูปแบบ แตกต่างกันไปในแต่ละสำนักพิมพ์ ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมครอบครัวและวัฒนธรรมองค์กรของแต่ละสำนักพิมพ์

สำนักพิมพ์แบบกิจการครอบครัวมีวิธีการจัดการกับความขัดแย้งภายในองค์กรแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ และบุคลิกภาพของผู้เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่อาศัยการตัดสินใจของหัวหน้าองค์กรเป็นหลัก ซึ่งหัวหน้าองค์กรมักยึดผลประโยชน์องค์กรเป็นหลัก

ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนองค์กรสำนักพิมพ์แบบกิจการครอบครัวมีทั้งปัจจัยภายใน ได้แก่ บุคลิกลักษณะของผู้ก่อตั้ง การเข้ามาสืบทอดกิจการของทายาทผู้ก่อตั้ง การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการและสถานภาพทางธุรกิจ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และคู่แข่ง

ภาควิชา วารสารสนเทศ
สาขาวิชา วารสารสนเทศ
ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต..... *Kim Chant*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *อรุณศรี นามวงษ์*

4685227928 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: ADAPTATION / FAMILY-OWNED BUSINESS/ PUBLISHING / TRANSFERING / GENERATIONS

FINE CHARERNSOOK : THE ADAPTATION OF FAMILY-OWNED-PUBLISHING BUSINESSES AND THE TRANSFERING BETWEEN GENERATIONS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. DR. WILASINEE PHIPHITKUL, 184 pp. ISBN 974-14-2122-2.

This qualitative reseach is designed to study the method of management and business of the present day family-owned business, as well as relations between family culture and organization culture, means to solve disputes within the family-owned publisher, and factors that influence the change in such business. The study acquires information from the related documents, indepth interviews with the founders, the successors, and workers of 5 major publishers, including, Tathata Publication Co., Ltd. (Sukaphabjai pulisher), Suvireeya Sam Co., Ltd. (Chomrom Dek Publishing House), Koosang-Koosom (Thailand) Co., Ltd., Sapphasart Publishing (2004) Co., Ltd., and Bangkok Guide Limited Partnership.

The reseach found that method of managing the family-owned publishers are still centralized at the business owner. The business is expanding by publishers and distributers, and the business status of the family-owned publishers are mostly the company limited, with the addition of product types and product items.

Family culture is involved in the establishment of the organization cultures of each company in various ways, depending on family and organization cultures of each publisher.

The family-owned publisher has different means to dissolve the internal organization conflicts, depending on situations and personalities of the parties involved. Most of the time, the organization's leader's decisions rule, which s/he will normally rely on the interest of the organization.

Factors that affect the change of family-owned publisher are both internal factors, i.e. charismatics of the founder, transferring to the successor, changing of management method and business status, and external factors as social, economic and technological changes, and business rivals.

Department Journalism
Field of study Journalism
Academic year 2005

Student's signature *Fine Charal*
Advisor's signature *Wilasinee Phiphitkul*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งในการให้คำแนะนำ และคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาสินี พิพิธกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้ง ศาสตราจารย์ สุกัญญา สุตบรรทัด ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และ ดร. อัญชลี จุฬาทิมพ์พันธุ์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ก่อตั้ง ผู้ร่วมก่อตั้ง ผู้สืบทอด ตลอดจนพนักงาน บริษัท ตถา ตา พับลิเคชั่น จำกัด (สำนักพิมพ์สุขภาพใจ) บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด (สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก) บริษัท คู่สร้าง-คู่สม (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท สำนักพิมพ์สรรพศาสตร์ (2004) จำกัด และ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกไทดี้ ที่เชื่อเพื่อ สละเวลาอันมีค่า และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ และแสดงทัศนคติอันสำคัญสำหรับการศึกษาวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ พ่อ แม่ พี่ๆ เพื่อนๆ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ รวมทั้งเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหำนำวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	4
ข้อสันนิษฐานในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับสำนักพิมพ์.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับองค์กร.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการตลาด.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมครอบครัวและวัฒนธรรมองค์กร.....	29
แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง.....	34
แนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดกิจการครอบครัว.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	45
ประชากรของการวิจัย.....	45
กลุ่มตัวอย่าง.....	45
แหล่งข้อมูล.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	49
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	50
บริษัท ตถาตา พับลิเคชั่น จำกัด.....	51
บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.....	73
บริษัท คู่สร้าง-คู่สม (ประเทศไทย) จำกัด.....	91
บริษัท สำนักพิมพ์ สรรพศาสตร์ (2004) จำกัด.....	103
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกโกโก้.....	115
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
สรุปผลการวิจัย.....	129
อภิปรายผล.....	149
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	152
ข้อเสนอแนะ.....	153
รายการอ้างอิง.....	154
ภาคผนวก.....	159
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	184

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1	ตารางสรุปประเภทนิติบุคคลและประเภทธุรกิจ..... 130
ตารางที่ 2	ตารางสรุปประเภทสื่อและหมวดหมู่..... 131
ตารางที่ 3	ตารางสรุปสถานภาพส่วนตัวผู้ก่อตั้งและผู้ถือหุ้น..... 134
ตารางที่ 4	ตารางสรุปรูปแบบการจัดการ..... 136
ตารางที่ 5	ตารางสรุปวัฒนธรรมครอบครัว..... 138
ตารางที่ 6	ตารางสรุปวัฒนธรรมองค์กรยุคก่อตั้ง..... 140
ตารางที่ 7	ตารางสรุปวัฒนธรรมองค์กรยุคสืบทอด..... 142
ตารางที่ 8	ตารางสรุปวิธีการจัดการความขัดแย้งภายในองค์กรสำนักพิมพ์ แบบกิจการครอบครัว..... 145
ตารางที่ 9	ตารางสรุปปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนองค์กร สำนักพิมพ์แบบกิจการครอบครัว..... 147
ตารางที่ 10	ตารางสรุปปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนองค์กร สำนักพิมพ์แบบกิจการครอบครัว..... 148

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	ผังโครงสร้างองค์กร บริษัท ตาตาด้า พับลลเคซัน จ้ากััด.....60
2	ผังโครงสร้างองค์กร บริษัท สุวรลยาสาสัน จ้ากััด.....80
3	ผังโครงสร้างองค์กร บริษัท คู่สร้าง-คู่สม (ประเทศไทย) จ้ากััด.....96
4	ผังโครงสร้างองค์กร บริษัท สำนักพลิมพ์ สรรพศาสตร์ (2004) จ้ากััด.....107
5	ผังโครงสร้างองค์กร ห้างหุ้นส่วนจ้ากััด บางกอกโกัด.....121